ID-DISGHA U GHOXRIN HADD MATUL IS-SENA (2020) ALLA TASSEW SID L-ISTORJA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 17 October 2020
Last Updated Saturday, 17 October 2020

Din hija il-Liturgija tad-Disgha u Ghoxrin Hadd matul is-sena (2020) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Fil-pjan ta’ ordni fid-dinja, Alla jag'|el nies biex jag'tihom kari|ma politika, li ja'dmu g'all-pajji|, jistinkaw biex jiddefenduh, biex ifasslu sistemi ta’ tmexxija skont i|-|mien u l-pro ess politiku li jkun wasal fih in-nazzjon. Lil 'afna minn dawn, Alla |ejjinhom bi m'abba lejn pajji|hom u b’altruwi|mu biex jag'mlu l-!id, l-aktar lil dawk li normalment ma jkollhomx min jaqbe| g'alihom. Fl-Istorja nsibu nies kbar li baqg'u imfakkra f’qalb !enshom, jew g'ax tejbu l-qag'da ekonomika ta’ kul'add, jew g'ax sa'ansitra offrew 'ajjithom fid-difi|a tal-pajji|, billi kienu mexxejja militari.

Imma kien hemm ukoll dawk li ma w|awx id-doni li Alla tahom b’risq l-o'rajn, imma 'admu kemm fel'u biex ikabbru l-poter tag'hom. Kemm slaten 'abbew il-gwerra iktar mill-pa i! Kemm politi i (b'al Hitler, Stalin u o'rajn kemm trid) farrku lil pajji|hom g'ax il-poter g'amihom u bdew ja'sbu li huma “alla”. Kemm mo'qrija! Kemm in!ustizzja! Kemm u!ig', tbatija u dmug'! Imma 'a!a tal-iskantament, dawk li kienu kiefra u kissru tant nies, kollha waqg'u mis-sema b'all-kwiekeb !errejja. G'as-Sultan ta’ Babilonja, il-Kelma ta’ Alla qalet: “Mis-smewwiet kif i!!arraft, int il-kewkba ta’ filg'odu, bin i|-|erniq! Kif stabatt mal-art, int li l-!nus kont tfarrak! U int kont tg'id f’qalbek: Nitla’ sas-smewwiet, ’il fuq mill-kwiekeb ta’ Alla it-tron tieg'i ng'olli!” (Is. 14, 12-13).

Bla ma trid tibqa’ mbella' kif, wara tant gwerrer, assassinji, vendetti u mibeg'da, id-dinja g'adha wieqfa, spe jalment fi|-|minijiet tag'na meta numru ta’ pajji|i g'andhom armamenti atomi i... pajji| wie'ed immexxi minn “mi!nun” kapa i jtajjar id-dinja u jag'milha bi iet iduru fl-univers. Bniedem wie'ed kapa i jag'mel lilu nnifsu Sid il-&ajja, fuq kul'add! Imma d-destin tal-bniedem hu salvat minn verità li tg'id li l-ebda bniedem ma jit'alla jsir Sid il-&ajja b’dan il-mod g'ax Sid il-&ajja u Sid

l-Istorja huwa Alla li 'alaq kollox. Dan
hu li jsalva lid-dinja f’kull !enerazzjoni.

B’xorti tajba Alla ja'kem fuq dawk li ja'kmu lill-bnedmin
u ju|ahom Hu bla ma jindunaw. Hu ta
libertà lill-bniedem u j'allih ju|aha anke 'a|in g'ax Alla hu M'abba. Billi hu M'abba, ma jistax i!ieg'el
lill-bniedem i'obbu bil-fors, g'ax din ma tkun Im'abba xejn. &afna, spe jalment mill-mexxejja tal-popli,
ippreferew i'obbu lilhom infushom minflok lil Alla u lill-proxxmu, u l-Mulej
'allihom imexxu 'ajjithom u 'ajjet dawk ta’ ta'thom kif fettlilhom huma. Imma l-Mulej dejjem ja'dem b’mod misterju|. “G'ax
daqs kemm huma og'la s-smewwiet mill-art, daqshekk ie'or huma triqati ’il fuq
minn triqatkom, u l-fehmiet tieg'i mill-fehmiet tag'kom. (Is. 55, 9). It-tapezzerija tal-Istorja
tal-bniedem, minn wara tidher ko   t'arbit, 'jut bla sens, g'oqod. Imma meta ddur mag'ha u tmur quddiemha... xi spettaklu! Alla jaqta’ g'ad-dritt
b’toroq img'aw!a. Imma fl-a''ar dejjem
tieg'U tg'addi.

Alla hu Sid ta’ kollox anke fejn tid'ol il-Knisja,
naturalment. Kien hemm min qal li jekk
il-Knisja ma farrkuhiex dawk ta’ !ewwa mhux se jirnexxilhom l-g'edewwa minn
barra. Kien hemm |mien meta dittaturi u
nies korrotti mexxew il-Knisja universali.
Il-!id tal-Knisja kien l-a''ar 'sieb li kien ja'bat ma’ mo''hom! Il-profeti 'abbru l-E|ilju ta’ I|rael minn
snin qabel g'ax il-Mulej g'arrafhom li Hu kien qatag'ha li jibg'at dan
il-fla!ell fuq il-!ens tieg'U biex isaffi', i!eddu, jirriformah.   eremija 'abbar li Nabukkodonosor, Sultan
tal-Babilonja, kien se jfarrak lil erusalemm u kien se jie'u l-poplu refu!jat
’il bog'od minn pajji|u. Tant kien ert
il-Profeta li beda j'e!!e! biex i edu malajr, ma jitqatlux fi gwerra g'alxejn
g'ax is-Sultan ta’ Babel kien se jkun u|at minn Alla g'all-!id tal-poplu. Qamu b'al tigri g'alih u l-imsejken eremija kien l-iktar bniedem mibg'ud g'ax 'asbuh li kien qed ixerred propoganda g'all-barrani.

Kollox se'' kif qal hu.
Imma Alla !ab lil I|rael lura lejn pajji|u sebg'in sena wara, poplu
!did. Dan hu li jsalva lid-dinja:
il-fatt li Alla jikkmanda kollox u dejjem tg'addi tieg'u, fl-a''ar
mill-a''ar. Il-mod kif ja'dem hu g'andu isem:
“Il-Misteru tal-G'id”. Iktar kemm ikun
tal-bi|a’ d-dlam tal-lejl, min jemmen iktar jistenna b’'erqa li jibda
j|ernaq! U j|ernaq |gur u titla’ x-xemx
li tnessi il-wa'x ta’ qabel. Meta
Abraham ma kien g'ad baqag'lu l-ebda tama, hu kompla jittama u wasal il-jum,
Jum i|-{erniq, Jum il-Mulej, meta tawh f’dirg'ajh lil ibnu g'adu a'mar bid-demm
tat-twelid. Wara erba’ mitt sena
fil-jasar, I|rael ra l-ba'ar jinferaq quddiemu.

L-G'id hu l-mog'dija minn qag'da ta’ bla tama g'al
Sorpri|a li Alla biss jista’ jwettaq.

Il-Bibbja hi mimlija b’dawn il-waqtiet: !rajjiet u esperjenzi li
jirrepetu darba wara darba l-Misteru tal-G'id biex il-bnedmin jitg'allmu jemmnu
f’Dak li ma jidhirx. L-ikbar G'id hu ta’
esù, l-Iben ta’ Alla, g'ax esù huwa - entru tal-univers, tal-Istorja; Huwa
biss jag'ti sens lill-'olqien kollu.

Anke din il-pandemija li qed ng'ixu hi Storja “ma'kuma”
minn Alla... hi Kelma ta’ Alla. Fuq
kollox l-Istorja tieg'i, l-Istorja tieg'ek, l-Istorja ta’ kull bniedem, g'andha
Sid Wie'ed li qed imexxiha lejn tmiem meraviljuż. Imma tibqa’ teżisti l-libertà g'ax l-Im'abba,
meta hi M'abba vera, ma !!ieg'elx li tkun ma'buba... lanqas li tkun emmnuta...

Fi żmienu,
iru kien Imperatur kbir. Kien pagan.
Kellu l-allat ta’ !ensu. Kien
politiku jil'aqlu. Alla 'akmu minn meta
kien żag'żug' u tah is-setg'a biex jużah sabiex jibg'at lura l-poplu Lhudi li
kien eżiljat fl-Imperu tieg'u. Alla hu
dejjem sorpriża! Sebg'in sena bla Tempju,
bla pajjiż, u fuq kollox ming'ajr erusalemm il-belt ma'buba. Isaija jg'id: “Jien wettaqtlu idu l-leminija biex imidd
mal-art il-!nus.” (Is. 45, 1). Dan hu li qal Alla g'al
iru. Il-Ver!ni Marija tg'id: “Hu wera l-qawwa ta’ drieg'u, xerred lil dawk li huma mkabbra
f’qalbhom... u g'olla - kejknin.” (Lq.
1, 51.52).

Anke fl-Istorja tag'na.
Min jaf kemm allat 'laqna a'na!
Lil wie'ed filosofu staqsewh: “Min hu l-bniedem?” Hu wie!eb: “&lejqa li l-'in kollu to'loq
allat !odda.” Veru. Alla jwie!eb: “Jien hu l-Mulej, u 'add ma hemm g'ajri, m’hemmx Alla ie'or 'liefi... barra
minni ma hemm xejn!” (Is. 45, 5).

Hi 'asra li ftit minna (barra l-Presbiteri u r-reli!jiżi)
huma mid'la tas-Salmi u tal-lingwa!! meraviljuż tag'hom. Is-Salmi hi t-Talba tal-Knisja, kif dejjem
kienu t-Talba ta’ Iżrael. Jaqbillu 'afna
minn jindiehes mag'hom g'ax fihom isib l-Istorja tieg'u! Meta l-bniedem jara kif Alla dejjem kellu
ra!un anke meta g'addieh minn salib daqshiex, anke meta l-Istorja !ag'litu jis'et xortih... meta l-bniedem
jifra' u jog'xa g'ax Alla tassew li hu Sid l-Istorja tieg'u, hu j'oss 'erqa
kbira kbira li jfa''ru. Salm 96 hu
wie'ed mill-'afna Salmi ta’ tif'ir lil Alla.
Ng'idlek li int ma tista’ qatt tivvinta kliem li jesprimi tajjeb
biżżejjed daqs is-Salmi il-gratitudni li jkollok f’qalbek. “Tassew
li l-allat tal-!nus huma kollha frug'a, iżda l-Mulej g'amel is-smewwiet! (S.
96, 5).
Frug'a hi s-sa''a! Frug'a
l-g'ana! Frug'a l-im'abbiet! Frug'a s-su essi! Frug'a l-prosit tan-nies! Frug'a l-passastempi kollha! Frug'a l-politika! Frug'a li jsemmuk fil-!id! Frug'a kollox barra li int tag'raf il-wisa’ u t-tul, l-g'oli u l-fond tal-im'abba ta’ Kristu; tag'rfu kemm
din l-im'abba ta’ Kristu tisboq kull g'erf, biex timtlew bil-milja kollha ta’

Alla. (Ef. 3, 18-19).

Slaten iqumu, o'rajn
jitni||lu, imperi u qawwiet... imma Kristu ma jridniex nintilfu wara dan kollu
u nag'mlu mill-bnedmin allat tag'na.
G'ax Alla wie'ed hawn u dan deher fid-dinja, jg'ix l-istess esperjenzi
tag'na fil-!isem ta’ esù Nazaret. Huwa
Hu l-Alla tag'na. Huwa Hu li jmexxi
l-Istorja ta’ kollox u ta’ kul'add.

Il-Litur!ija tal-Kelma tal-lum:

Qari I

Jien wettaqt id
iru,
biex imidd ma’ l-art il-!nus quddiemu.

Is 45, 1. 4-6

Qari
mill-Ktieb tal-Profeta Isaija

Dan jg'id il-Mulej dwar il-midluk tieg'u,
dwar
iru:

“Lilu qbadt minn idu l-leminija

biex inra||an il-!nus quddiemu

u n'oll il-'|iem ta’ !enbejn is-slaten;

nifta' il-bibien quddiemu

u ebda bieb ma jibqa’ mag'luq.

Min'abba akobb, il-qaddej tieg'i,

u I|rael, il-ma'tur tieg'i,

jien sejja'tlek b’ismek.

Tajtek isem ta’ !ie' g'ad li lanqas tafni.

Jien il-Mulej, m’hemmx ie'or 'liefi,

m’hemmx Alla ie'or g'ajri.

Jien 'a||imtek g'ad li lanqas tafni,

biex mnejn titla’ x-xemx safejn tin|el,

il-bnedmin jag'rfu li m‘hemm 'add 'liefi.

Jiena l-Mulej, m’hemmx ie'or 'liefi. “

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Salm Responsorjali

Salm 95 (96), 1.3.4-5.7-8.9-10a.c

R/. (7b): Ag'tu lill-Mulej seb' u qawwa

G'annu lill-Mulej g'anja !dida;

g'annu lill-Mulej fl-art kollha!

Xandru fost il-!nus is-seb' tieg'u,

fost il-popli kollha l-g'e!ubijiet tieg'u. R/.

G'ax kbir il-Mulej, ta’ min ifa''ru 'afna,

tal-bi|a’ aktar mill-allat kollha.

G'ax kollha frug'a l-allat tal-popli;

Ja'weh hu li g'amel is-smewwiet! R/.

Ag'tu lill-Mulej, familji tal-popli,

ag'tu lill-Mulej seb' u qawwa;

ag'tu lill-Mulej is-seb' ta’ ismu!

ibulu l-offerti, u id'lu fil-btie'i
tat-tempju tieg'u. R/.

Inxte'tu quddiem il-Mulej b’ti|jin qaddis,

trieg'du quddiemu, nies kollha tal-art!

G'idu fost il-!nus: “Il-Mulej isaltan!”.

Hu li ji!!udika l-popli bis-sewwa. R/.

Qari II

Niftakru fil-fidi u
fl-im'abba u fit-tama tag'kom.

1 Tess 1, 1-5b

Bidu
tal-Ewwel Ittra ta’ San Pawl Appostlu lit-Tessalonkin

Pawlu
u Silvanu u Timotju lill-knisja ta’ Tessalonika f’Alla l-Missier u l-Mulej esù
Kristu: grazzja lilkom u sliem. A'na kull 'in ni||u 'ajr lil Alla min'abba
fikom ilkoll, u niftakru fikom dejjem meta nitolbu. Niftakru fil-'idma li hi
!ejja mill-fidi tag'kom u fit-ta'bit li 'iere! minn im'abbitkom; niftakru
fil-qawwa tat-tama tag'kom f’Sidna esù Kristu quddiem Alla Missierna. A'na
nafu, 'uti, li Alla j'obbkom u g'a|ilkom. G'ax l-Evan!elju tag'na lilkom ma
kienx biss bil-kliem, imma wkoll bil-qawwa, bl-Ispirtu s-Santu u b’perswa|joni
s'i'a.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Akklamazzjoni qabel l-Evan!elju

Fil 2, 15d.16a

Hallelujah. R/. Hallelujah

Intom g'andkom tiddu fid-dinja b'al kwiekeb,

u ||ommu s'i' il-kelma tal-'ajja.

R/. Hallelujah

Evan!elju

Ag'tu lil
esari dak li hu ta’
esari, u lil Alla dak li hu ta’
Alla.

Mt 22, 15-21

Qari mill-Evan!elju
skond San Mattew

F’dak i|-|mien,
il-Fari|ej marru u bdew jiftiehmu bejniethom biex jaraw kif jonsbuh b’xi kelma.
U bag'tulu d-dixxipli tag'hom ma’ xi Erodjani u qalulu: “Mg'allem, a'na nafu li
int ra!el t'obb is-sewwa, u li t-triq ta’ Alla tg'allimha kif tassew hi, bla ma
t'abbel rasek minn 'add, g'ax int lejn wi   'add ma t'ares. G'idilna 'a!a,
mela: Int x’jidhirlek? Sewwa jew le li wie'ed i'allas it-taxxa lil
esari?”.

Imma esù g'araf
il-'a|en ta’ mo''hom, u qalilhom: “G'aliex tridu !!arrbuni, ja w u' b’o'ra?
Uruni l-munita tax-taxxa”. Urewh dinar, u esù staqsiehom: “Ta’ min huma dan
il-wi   u din il-kitba?”. Qalulu: “Ta’
esari!”. Imbag'ad qalilhom: “Mela ag'tu lil

esari dak li hu ta’
esari, u lil Alla dak li hu ta’ Alla”.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Tif'ir lilek Kristu